

Bijlage 4

Transformatie – reflectievragen

In beeld brengen van activiteiten en praktijken, communicatiestrategie, medewerkersbeleid, participatie en partnerschappen

Indicatoren

Reflectievragen en opvolging

Activiteiten, praktijken en projecten

Welke activiteiten, praktijken en projecten organiseren we het meest?

Welke activiteiten, praktijken en projecten krijgen jullie aandacht?

Waarin investeren jullie het meeste tijd, middelen en ruimte?

Op wie richten die zich?

➔ Richten slechts uitzonderlijke projecten zich op nieuwe mensen, groepen en gemeenschappen (toeleiding, dicht bij de leefwereld) of behoren die meer tot de standaard (transformatie, dicht bij de leefwereld).

- *Toeleiding:*

Wat doen we om onze activiteiten en praktijken meer toegankelijk te maken (en voor wie)?

- *Leefwereld:*

Waar zetten we praktijken op met – voor ons – nieuwe mensen, groepen en gemeenschappen?

- *Toeleiding of transformatie:*

Gaat het om eenmalige projecten/praktijken of maken ze deel uit van de standaard werking?

- *Bewustmakend:*

Wat zijn de thema's in onze activiteiten of praktijken? Komen hierin meervoudige perspectieven aan bod?

Indicatoren**Reflectievragen en opvolging****Communicatiebeleid**

In welke media (eigen website, ledenmagazine, flyers bij partners, sociale media ...) investeren jullie het meest (middelen en tijd)?

Waar verspreid je deze media (online, bij standaard partners, in een buurt ...)?

Waarvoor dienen verschillende media (informerende van leden, nieuwe mensen bereiken ...)?

➔ We verwachten vaak veel van communicatie om nieuwe mensen te bereiken (toeleiding), maar staan niet voldoende stil bij de brede verspreiding ervan. Ga ook na of je verwachtingen van communicatie evenredig zijn met de investering die je doet. Een eigen website en ledenmagazine nemen vaak – standaard – een grote hap uit het budget en tijd.

- *Toeleiding:*
Hoe zetten we communicatie in om nieuwe mensen te bereiken?
- *Leefwereld:*
Waar verspreiden we deze communicatie? Gaan we hiervoor vindplaats gericht aan het werk?
- *Transformatie:*
Wat voor structurele aanpassingen deden we om onze communicatie meer toegankelijk te maken?
- *Bewustmakend:*
Hoe maken we personeel (en eventueel vrijwilligers) bewust van manieren om meer toegankelijk te communiceren? Over welke perspectieven spreken we ons publiekelijk uit? Hoe doen we dit?

Indicatoren

Reflectievragen en opvolging

Medewerkersbeleid (vrijwilligers, bestuur, personeel)

Wie zijn onze medewerkers en welke perspectieven brengen zij binnen?

Wie zijn onze bestuurders en welke perspectieven brengen zij binnen?

Wie zijn onze vrijwilligers en welke perspectieven brengen zij binnen?

- ➔ Personeel, bestuur en vrijwilligers kunnen allemaal structureel perspectieven binnenbrengen bij je organisatie. Ze kunnen dit zowel bewustmakend als vanuit de eigen leefwereld doen.
- ➔ Kijk kritisch naar de verhouding tussen personeel, bestuur en vrijwilligers. Wie wordt er betaald? Soms verwachten we van mensen dat zij – gratis – hun inzicht en ervaring met uitsluiting delen en laten we vervolgens betaalde krachten hiermee aan de slag gaan. Vraag je af hoe je ook deze inbreng kunnen verlonen (vrijwilligersvergoeding, tijdelijke aanstelling...). Krijgen mensen uit een minderheidspositie ook de kans om deel te nemen aan het bestuur? Voor wie niet vertrouwd is met formele vzw-structuren is dit vaak geen evidentie. Denk na over hoe je hen hierbij kan ondersteunen (in duo-mandaten, met een voorbereidend traject...).
- *Toeleiding:*
Hoe kunnen nieuwe mensen jouw organisatie vinden? Welke inspanningen lever je om hen te bereiken?
- *Leefwereld:*
Hoe waardeer je (of wil je dit doen) de competenties die mensen inzetten om hun leefwereld voor jouw organisatie aan te spreken? Welke ondersteuning kan je hiervoor bieden? Je kan er niet zondermeer vanuit gaan dat mensen hun eigen netwerk of ervaringen met uitsluiting voor jouw organisatie willen en kunnen inzetten.
- *Transformatie:*
Welke aanpassingen in personeel/vrijwilligers/bestuursbeleid kunnen er gebeuren om nieuwe mensen te begeleiden? Hoe maak je ruimte voor hun inbreng?
- *Bewustmakend:*
Hoe neem je nieuwe mensen en je huidige ploeg mee in een verandertraject? Hebben zij voldoende kennis van diversiteit om met elkaar aan de slag te kunnen?

Indicatoren**Reflectievragen en opvolging**

Partnerschappen (!Het kan boeiend zijn dit samen met een partnerorganisatie in te vullen!)

De driehoek rond solidaire samenwerking (bijlage 5) gaat dieper in op toegevoegde waarde, investering en winst en eigenaarschap bij partnerschappen. Je kan deze gebruiken als ondersteuning bij deze reflectievragen.

Met welke organisaties of actoren gaan jullie een partnerschap aan (in het kader van verbreding van jullie werking en participatie)? Wat is de toegevoegde waarde van deze samenwerking voor jullie en voor de partners? Wat investeren jullie en wat investeert de partner? Welke winst halen jullie uit deze samenwerking? Welke winst is er voor de partnerorganisatie? Wie voelt er eigenaarschap in deze samenwerking? Bij wie voelen participanten zich betrokken?

- Een partnerschap gaat verder dan een eenmalige samenwerking of een uitwisseling van diensten. Daarom zijn duidelijke en eerlijke afspraken over de toegevoegde waarde, investering en winst en eigenaarschap nodig.
- Vertrouwen winnen en een duurzame relatie uitbouwen met een achterban of doelgroep is belangrijk werk dat in veel projecten onzichtbaar blijft. Neem dit werk mee in de partnerschappen waarin je via een andere organisatie een nieuw publiek bereikt.
- Partnerschap betekent betrokkenheid vanaf de start (of vroeg bij) je plannen. Anderen uitnodigen voor publiek op een evenement kan natuurlijk, maar zorgt niet voor participatie, noch voor perspectieven op jouw werking.
- *Toeleiding:*
Hoe ga je om met het eigenaarschap van een achterban of doelgroep die je vooral via partners bereikt?
- *Leefwereld:*
Hoe kom je partners op het spoor die verderaf staan van je standaard werking?
- *Transformatie:*
Hoe maak je ruimte voor partnerschappen die jouw werking uitdagen? Op welke manier daagt een partnerschap jouw werking uit?
- *Bewustmakend:*
Welke informatie ontvang je graag van partners? Kunnen zij naast het gedeelde project ook medewerkers en (bestuur)vrijwilligers informeren over hun perspectief?

Deze reflectievragen kan je meer visueel maken door activiteiten die je organiseert te situeren op het participatieraster (zie hieronder). Iedere activiteit geef je een plek in de kolommen inzet, inspraak, tijd en plaats. Doe je dit voor alle activiteiten dan heb je een visueel overzicht.

Indicatoren

Reflectievragen en opvolging

Participatie

Hoe situeert jullie werking zich tussen een aanbod dat mensen afnemen of een werking die gedragen wordt door deelhebbers?

In hoeverre worden mensen geïnformeerd over werking en beleid of bepalen zij dit zelf op basis van sterk medezeggenschap?

In welke mate omvat jullie werking zowel langdurige of terugkerende engagementen als eenmalige en korte engagementen?

Waar (op welk niveau) speelt jullie werking zich af? Is er zowel lokaal als bovenlokaal werking?

- ➔ Participatie tekent zich niet (alleen) af tussen deelnemen of deelhebben als uitersten, maar kan je zien als een (soms complex) samenspel tussen inzet, inspraak, tijd en plaats.
- ➔ Door variatie te voorzien op die verschillende parameters geeft je werking ruimte aan participatie.

- ***Toeleiding:***

Hoe krijgen mensen die deelnemen aan aanbod de kans om sterker betrokken te raken?

Hoe voorzie je op verschillende parameters een groeipad zodat de participatie van mensen kan groeien?

- ***Leefwereld:***

Hoe organiseer je medezeggenschap dichtbij de leefwereld van mensen? Hoe probeer je een vindplaatsgerichte werking op te zetten?

- ***Transformatie:***

Hoe kan je een lage instap (lokaal, eenmalig, verkennend) combineren met sterk medezeggenschap in je werking?

- ***Bewustmakend:***

Hoe maakt jouw werking ruimte om mensen te informeren over visie en beleid?